

Föreningen Andreaskymnasiet
Kristinebergsparken
112 52 Stockholm

2007-11-13
1 (13)
Dnr 52-2007:2663

Uppföljning av utbildningsinspektion i den fristående gymnasieskolan Andreaskymnasiet i Stockholm

Skolverket har till uppgift att utöva tillsyn över och granska kvaliteten i utbildningen vid fristående gymnasieskolor. Inspektionen avser att kontrollera att de krav som ställs för rätt till bidrag alltjämt uppfylls av skolan.

Skolverket har genomfört inspektion av utbildningen vid den fristående gymnasieskolan Andreaskymnasiet i Stockholm.

Bakgrund

I beslut den 15 juni 2006 konstaterade Skolverket att den fristående gymnasieskolan Andreaskymnasiet i Stockholm uppfyllde de krav som ställs på en fristående gymnasieskola i 9 kap. skollagen och därmed har fortsatt rätt till bidrag från elevernas hemkommuner. Skolverket konstaterade däremot att följande områden var i behov av förbättringsinsatser:

- Skolan bör införa ett mer systematiskt kvalitetsarbete som innefattar målformulering – genomförande – utvärdering – uppföljning. Såväl lärare som elever och föräldrar bör ta del i detta arbete.
- Skolan bör ge eleverna en tydlig information om betygssättningen, bl.a. vilka regler som gäller för bedömningen av omprov. Det är också viktigt att skolan uppmärksammar frågor om betygssättning i lärarnas kompetensutveckling.

Den 2 augusti 2007 uttalade sig rektor för Andreaskymnasiet i programmet Aktuellt i Sveriges Television om skolans konfessionella inriktning och hur den kommer till uttryck i skolans verksamhet.

Den 14 augusti 2007 inkom en anmälan till Skolverket från RFSL Ungdom mot bakgrund av de uttalanden som rektorn gjorde i TV. RFSL Ungdom anför i anmälan att Andreaskymnasiet ”kränker homo och bisexuella” och att skolan bryter mot lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. RFSL Ungdom framhåller också att Skolverket bör ”vidta lämpliga åtgärder för att säkra elevernas rätt till en säker, trygg och lycklig skolgång. Kort sagt: en skola fri från diskriminering”.

Mot denna bakgrund har Skolverket beslutat att göra en uppföljning av sin tidigare inspektion.

Beskrivning av skolan

Vid Skolverkets besök i september 2007 hade Andreasgymnasiet sammanlagt 27 elever. Av dessa fanns åtta på Samhällsvetenskapligt program (fyra i vardera årskurs 1 och 3), två på Naturvetenskapligt program (en i vardera årskurs 1 och 3) samt 17 elever på Individuellt program (nio nyinvandrade, spansktalande elever och åtta elever som har gått ut grundskolan utan att ha nått behörighet till gymnasieskolans nationella program).

Utredning

Syftet med Skolverkets uppföljning är dels att utreda vilka åtgärder som vidtagits inom de områden som redovisades som förbättringsområden i beslutet den 15 juni 2006, dels att utreda de uppgifter som framkommit i det ovan angivna TV-programmet och i RFSL Ungdoms anmälan mot skolan.

Skolverket genomförde ett oanmält besök vid skolan den 5 september då eleverna anonymt fick besvara en enkät som behandlade frågor med anknytning till skolans konfessionella profil. Vid besöket intervjuades även rektorn och Skolverkets inspektörer granskade dokumentation som fanns på skolan och begärde även att annan dokumentation skulle tillställas Skolverket. Den begärda dokumentationen inkom dels den 7 och 10 september samt lämnades vid det kompletterande besök som Skolverket genomförde den 11 september.

Vid detta senare besök intervjuades rektorn, företrädare för huvudmannen genom ordföranden i föreningen, lärare och elever på Naturvetenskaps- och Samhällsvetenskapsprogrammen.

Huvudmannen för Andreasgymnasiet har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i Skolverkets utredning samt anmälan från RFSL Ungdom. Huvudmannens synpunkter, som lämnats genom rektorn, inkom till Skolverket den 12 oktober 2007.

Uppföljning av förbättringsområden från föregående inspektion**Kvalitetsarbete**

Personalen har under två utbildningsdagar diskuterat rutiner för kvalitetsarbetet. Detta resulterade bl.a. i en nedtecknad ”plan för kvalitetsarbete”. I denna anges att skolledningen tillsammans med personalen i juni varje år ska sätta upp mål för det nästkommande läsåret utifrån en utvärdering av det gångna läsåret. Denna målsättning ska även presenteras för styrelsen.

Vidare ska skolledning och personal göra en plan för årets kvalitetsarbete som bl.a. ska innehålla tidpunkter för elev- och föräldraenkäter samt utvärdering, fortbildning kopplad till målsättningen och en ansvarsfördelning.

Utvärderingarna ska ske i lärarmöten, styrelsemöten, elevråd och under utvecklingssamtal. I slutet av läsåret görs sedan en sammanfattande utvärdering.

Skolan har också redovisat en kvalitetsredovisning för läsåret 2006/07. Denna har upprättats av rektorn och lärare. Eleverna har medverkat i kvalitetsarbetet men inte i utformningen av kvalitetsredovisningen. Inte heller föräldrar har medverkat i detta arbete. I kvalitetsredovisningen finns under ett antal rubriker redovisat "Mål", "Resultat" och "Åtgärder". Bedömningen av måluppfyllelsen finns direkt eller indirekt redovisat under "Resultat". Vissa angivna mål är kopplade till nationella mål medan flertalet mål är lokalt fastställda. Under rubriken "Normer och värden" anges inga mål och resultaten är endast uttryckta i allmänna ordalag som "Det förekommer ingen mobbing utan relationerna mellan eleverna är bra". Vilken empiri detta grundar sig på finns inte angivet.

Rektorn framhåller i faktagranskningen att slutsatserna grundas på enkäter, mentorssamtal och iakttagelser. I kommande kvalitetsredovisningar har man för avsikt att ange vad bedömningarna grundar sig på.

Bedömning och betygssättning

Flertalet av lärarna på skolan undervisar även på andra skolor där de ges möjlighet att diskutera frågor om bedömning och betygssättning. Under läsåret 2006/07 har fyra lärare deltagit i ett nätverk om betygssättning som anordnats av Stockholms stads utbildningsförvaltning och en lärare har gått en kurs om betygssättning på Lärarhögskolan i Göteborg. Det har också förts gemensamma diskussioner på skolan i dessa frågor.

Skolan har nedskrivna rutiner avseende betygssättning. Av dessa framgår bl.a. att eleverna ska få information i början av en kurs om vad som krävs för olika betyg samt vad som gäller för omprov och provning ("Tentamen"). När det gäller omprov finns angivet vilka olika provtillfällen som finns och att en "elev som inte fått godkänt på provet vid något av dessa tillfällen får IG". Vid intervjun med rektorn framkom att detta inte ska avse betyget på kursen och hon medgav att skrivningen i detta avseende kan vara missvisande och att en översyn av dokumentet därför kommer att göras.

Eleverna bekräftar att alla lärare delar ut mål och betygskriterier i början av respektive kurs.

Uppgifter i media och i anmälan från RFSL Ungdom

Skolans målsättning

Av föreningens stadgar framgår att "syftet med föreningen är att driva en skola med Bibeln som enda rättesnöre för människans tro och liv". Rektorn framhåller i intervjun att "Bibeln är överordnad allt" men anser inte att detta innebär något problem för skolan att samtidigt leva upp till den värdegrund som skollagen och

läroplanen uttrycker. Även ordföranden menar att detta är förenligt med uppdraget eftersom ”de tio budorden är en grund för vårt samhälle”. Han menar att den kristna inriktningen främst ska komma till uttryck i ett kärleksfullt och omhändertagande förhållningssätt.

Rektorn framhåller att det också märks att skolan har en kristen inriktning genom att skolan har för eleverna frivilliga morgonböner, en biblisk människosyn och egna lokala kurser i bibelkunskap samt i valet av litteratur och synen på sex- och samlevnad. Detta är en bild som delas av lärare och elever i årskurs 3. Eleverna framhåller också att det som främst präglar skolan är att den är så liten, inte den kristna profilen.

Arbetet mot diskriminering och annan kränkande behandling

Ingen av de intervjuade anser att det förekommer någon kränkande behandling på skolan vilket bl.a. förklaras med att skolan är så liten och att det kristna budskapet är att alla ska behandlas lika. I de elevenkäter som skolan genomför ställs vissa frågor som tar upp hur eleverna trivs på skolan och svaren på dessa enkäter indikerar också att skolan är fri från mobbning och annan kränkande behandling.

Något främjande och förebyggande arbete som mer specifikt tar sin utgångspunkt i den nya lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever, t.ex. de olika diskrimineringsgrunderna, bedrivs dock inte på skolan. Enligt ordföranden har den nya lagstiftningen inte diskuterats i styrelsen.

Skolans likabehandlingsplan togs fram av rektorn och lärarna när den nya lagen trädde i kraft. Eleverna har inte medverkat i framtagandet men eleverna i årskurs 3 har tagit del av planen. Likabehandlingsplanen som rubriceras ”Andreasgymnasiets likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling” innehåller en definition på kränkande behandling, skolans målsättning, en ansvarsfördelning samt en beskrivning av hur skolan förebygger, upptäcker och åtgärdar kränkande behandling.

Likabehandlingsplanen tar dock inte upp de olika diskrimineringsgrunderna och har inte heller i övrigt några referenser till den nya lagstiftningen. Planen innehåller inte någon redovisning av vilka åtgärder som skolan ska genomföra under det kommande året och utgår inte från någon redovisning av skolans behov. Vidare saknas rutiner för hur händelser och åtgärder ska dokumenteras. Enligt lärarna har det inte förts några diskussioner om de olika diskrimineringsgrunderna och hur skolan ska förhålla sig till dessa.

Rektorn anger i faktagranskningen att likabehandlingsplanen kommer att omarbetas utifrån Skolverkets påpekanden och att eleverna kommer att delta i detta arbete.

Rektors uttalanden

I det ovan refererade TV-programmet framhåller rektorn att eftersom skolan utgår från Bibeln så präglar detta skolans syn på t.ex. homosexualitet, dvs. att detta är en synd. Hon säger också i programmet att om man använder Bibeln i sexualunder-

visningen så får man en bättre grund för den etik som man tror är bra för eleverna. Vidare föredrar hon att kalla evolutionsläran för evolutionsteorin även om det är den mest allmänna teorin. I naturvetenskapliga ämnen så ska man enligt rektorn kanske mer prata om teorier och tycker att man också kan ta upp kritik mot evolutionsteorin.

I Skolverkets intervju säger rektorn att uttalandet om att homosexualitet är synd inte ska tolkas som att alla människor inte är lika mycket värda. Det är själva handlingen som är synd liksom sexualitet utanför äktenskapet rent generellt. "Alla är vi syndare" men vi är lika mycket värda och ska behandlas lika enligt rektorn. På frågan om uttalandet i TV inte kan uppfattas som kränkande för den, t.ex. en elev, som har en homosexuell läggning framhåller rektorn att "homosexualitet är ingen sexuell läggning utan något som RFSL hittat på". RFSL använder uttrycket för att "legitimera sin livsstil". Homosexualitet är något som man som tonåring "testar" eftersom man fått "homosexuella tankar efter en påverkan från samhället".

I faktagranskningen framhåller rektorn att de två sista meningarna i föregående stycke bör strykas och istället bör anges att "synd inte har något med sexuell läggning att göra".

Rektorn utvecklar i intervjun även sin syn på frågor som har med de övriga diskrimineringsgrunderna att göra. Hon framhåller att skolan är öppen för alla oavsett religion, etnisk bakgrund och funktionshinder. Skolan har för tillfället elever som är muslimer och har också tagit emot en stor grupp nyanlända invandrare från Bolivia. När det gäller synen på jämställdheten mellan könen framhåller rektorn att man har samma värde oavsett kön men inom äktenskapet är mannen "huvudansvarig" och kvinnan underordnad mannen, "Man kan bara ha en chef". På frågan om inte kvinnan kan vara huvudansvarig för familjen om hon är mer lämpad för detta än mannen svarar rektorn "visst kan hon det om mannen delegerar detta till henne".

I faktagranskningen framhåller rektorn att man och hustru ska underordna sig varandra och att mannen ska älska sin hustru som Kristus älskade församlingen.

När det gäller undervisningen om evolutionen framhåller rektorn att detta är den mest accepterade teorin och det ska också framgå i undervisningen. Däremot tar skolan upp och diskuterar den kritik som kan finnas mot den. När det gäller s.k. Intelligent Design framhåller hon att detta är en annan "teoretisk förklaring till utvecklingen" som skolan behandlat vid ett tillfälle. Den "lutar sig mot vetenskapliga forskare" men det är inte en naturvetenskaplig teori och ska inte betraktas som en "parallell teori" till evolutionsteorin. Intelligent Design blandar enligt rektorn inte "in Bibeln i naturvetenskapen".

I faktagranskningen framhåller rektorn bl.a. att den lektion i skolan under föregående läsår då Intelligent Design presenterades gick ut på att de förklaringsmodeller som evolutionsläran har inte räcker till för att förklara t.ex. hur komplicerade organ har utvecklats samt att tro och vetenskap inte är motsatser.

2007-11-13

6 (13)

Dnr 52-2007:2663

Av enkäterna och intervjuerna framgår att eleverna med enstaka undantag inte har sett det aktuella TV-programmet och frågan har enligt ordföranden, lärare och elever inte heller diskuterats vare sig på skolan eller i styrelsen. Enligt ordföranden har man inte haft något styrelsemöte efter TV-programmet och det har inte varit aktuellt att kalla till ett extra möte. I faktagranskningen meddelar rektorn att ordföranden meddelat sin avsikt att ta upp detta på nästa styrelsemöte.

Flera elevers reaktion på rektorns uttalande, som de fick refererat för sig, var att hennes uttalande om skolans konfessionella inriktning inte stämmer med hur undervisningen bedrivs. En elev som sett det aktuella programmet framhåller i enkäten: ”Jag tog mycket illa vid mig eftersom det som kom fram var hennes personliga åsikter och inte något som förekommer i undervisningen vilket media fick det att låta som.”

Även de intervjuade lärarna framhöll att rektorns uttalanden inte stämmer med hur de bedriver sin undervisning. De undervisar på samma sätt som på andra gymnasieskolor där de undervisar eller tidigare har undervisat. De framhöll att undervisningen i vanliga ämnen inte har kristna influenser. Intelligent Design presenterades enligt lärarna i ett seminarium som hölls av läraren i filosofi, som inte undervisar på skolan detta år. Den presenterades där som en teori med tvärvetenskapligt innehåll men inte som en naturvetenskaplig teori jämställd med evolutionsteorin. I naturkunskap och biologi tas Intelligent Design inte upp enligt läraren. Läraren undervisar huvudsakligen om evolutionsläran och besöker exempelvis Naturhistoriska Riksmuseets ”helt fantastiska” utställning. Däremot har hon läst stycken ur Bibelns skapelseberättelse för att visa att man kan se saker från olika synvinklar.

I faktagranskningen framhåller rektorn att de intervjuade lärarna velat få med att ”den kristna värdegrunden kommer till uttryck i vårt förhållningssätt till eleverna och i vårt mentorsskap” samt ”vi särbehandlar inte elever på grund av deras religion. De kristna värderingarna kommer fram i lärarens handlingar”.

Ordföranden framhåller att han har förtroende för rektorns förmåga att leda skolan. Han har inte själv hört rektorns uttalanden men anser efter att ha fått dem upplästa för sig att ”rektorn nog inte tänkte sig för”. Ordföranden understryker dock att man måste följa gällande lagstiftning och att det därför kan vara aktuellt att föra ett samtal med rektorn med anledning av hennes uttalanden. Han framhöll vidare att rektorns uttalanden var ”onödiga”, ”hon får tycka vad hon vill privat” men hon måste utföra sitt uppdrag som rektor i enlighet med skollagen.

Läroplanens övergripande mål

Alla intervjuade framhåller att de tycker att undervisningen är allsidig och saklig. Inspektörerna konstaterade att de läromedel som används på skolan är sådana som är vanliga inom det offentliga skolväsendet. En majoritet av eleverna framhåller både i sina enkätsvar och i intervjuer att de uppmuntras att bilda sig sin egen uppfattning i olika frågor och att det är tillåtet att ge uttryck för åsikter som avviker

från lärarens. Undervisningen ger enligt eleverna uttryck för att alla människor är lika mycket värda oavsett t.ex. etnisk tillhörighet, religion och sexuell läggning.

Det finns dock enstaka enkätsvar (gäller den svensktalande gruppen) som ger en bild av att inställningen inte i alla delar är så tolerant till åsikter som avviker från lärarens och som avviker från Bibelns syn i olika frågor. Det finns också enkätsvar som ger uttryck för att personalen inte har en acceptans för homosexuella, att personalen framhåller att det är fel att göra abort eftersom det strider mot Bibeln samt att personalen på skolan anser att det är viktigare vad som står i Bibeln än vad som står i läroböckerna. Flertalet elever anger att undervisningen behandlar evolutionsläran och Intelligent Design som två alternativa teorier om livets uppkomst. Samtidigt uppger de i intervjun att undervisningen i biologi endast behandlar evolutionsläran och att Intelligent Design bara behandlats vid en lektion i filosofi föregående läsår, dvs. då inte samtliga elever som besvarade enkäten fanns på skolan.

Det finns också flera elever som själva ger uttryck för att homosexualitet är synd, att abort borde förbjudas, att kristna är mer värda än muslimer, att Bibelns uppfattning om livets uppkomst är den mest sannolika och att Intelligent Design är en naturvetenskaplig teori rörande livets uppkomst och utveckling.

I faktagranskningen har rektorn påtalat att de elever som påbörjat sin undervisning detta läsår inte kan ha någon uppfattning om undervisningen avseende Intelligent Design eftersom de inte haft någon sådan undervisning.

Övrigt som har framkommit i samband med inspektionen

Antalet elever på skolans Naturvetenskaps- och Samhällsvetenskapsprogram är som framgår ovan mycket litet och väsentlig mindre än vid det förra inspektionsbesöket. Vid besöket den 10 mars 2006 fanns sammanlagt 24 elever på dessa båda utbildningar, vid utgången av läsåret 2006/07 var elevantalet 21 medan antalet elever i september 2007 endast var tio varav fem i årskurs 1 och fem i årskurs 3. Enligt skolans kvalitetsredovisning bör en årskurs bestå av minst tio elever. Huvudmannen har hos Skolverket ansökt om rätt till bidrag för Barn- och fritidsprogrammet för att bredda utbudet på skolan och därigenom få fler elever och ett program som passar för en del av de elever som nu går på IV-programmet.

Enligt skolans kvalitetsredovisning gick skolan med en mindre förlust under 2006/07.

Skolan har således fr.o.m. läsåret 2007/08 startat Individuella program för 17 elever. Enligt skolans "IV-programplan" för läsåret, daterad den 6 september 2007, går samtliga elever ett programinriktat IV-program. Samtliga elever har heltidsstudier. Programplanen innehåller inga mål för utbildningen, vare sig på gruppnivå eller på individuell nivå.

Vid faktagranskningen har rektorn framhållit att målet är att eleverna ska kunna följa kurserna på de nationella programmen så snart som möjligt.

Av programplanen framgår att de spansktalande, nyinvandrade eleverna följer en gemensam timplan med ett antal ämnen där det inte finns preciserat om de följer grundskolans kursplaner eller gymnasiekursplaner. För en nyinvandrad, engelsktalande elev finns en särskild timplan som endast till del preciserar vilka kursplaner undervisningen följer. För de elever som är svensktalande men inte fått godkänt i ett eller flera av ämnena svenska, engelska och matematik från grundskolan finns en gemensam timplan som enbart innehåller gymnasiekurser förutom i svenska och svenska som andraspråk där det inte framgår enligt vilken kursplan undervisningen bedrivs. Därutöver finns ett särskilt utrymme i timplanen för ”stöd” i matematik, svenska/svenska som andraspråk eller engelska.

I samband med faktagranskningen har rektorn närmare beskrivit innehållet i IV-programmet och också bifogat en individuell studieplan för en elev från vardera gruppen ovan. För de nyinvandrande eleverna framgår att de förutom engelska på grundskolenivå enbart läser gymnasiekurser. För svenska som andraspråk framgår dock inte vilken kursplan som följs. För den andra gruppen gäller att de enbart läser gymnasiekurser. I de ämnen som de inte är godkända från grundskolan får de stödundervisning utöver A-kursen.

Skolverkets bedömning

Uppföljning av förbättringsområden från föregående inspektion

Kvalitetsarbetet

Skolverket kan konstatera att skolan vidtagit åtgärder för att få till stånd ett mer systematiskt kvalitetsarbete. Som ett led i kvalitetsarbetet ska skolan årligen också utarbeta en kvalitetsredovisning. Skolverket konstaterade redan i sitt inspektionsbeslut den 15 juni 2006 att skolans kvalitetsredovisningar varit mycket kortfattade. Även den därefter utarbetade kvalitetsredovisningen är kortfattad och endast i viss utsträckning kopplad till nationella mål.

Enligt Skolverkets bedömning bör skolans kvalitetsredovisning i större utsträckning behandla verksamheten utifrån nationella mål och tydligare redovisa i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats utifrån redovisade resultat från uppföljningar och utvärderingar.

Skolverket kan vidare konstatera att kvalitetsredovisningen inte har utarbetats under medverkan av elever vilket är en brist som måste åtgärdas.

Bedömning och betygssättning

Skolan har vidtagit åtgärder för att förtydliga informationen till eleverna om betygssättningen. Det finns dock fortfarande inslag i den skriftliga informationen som ger utrymme för olika tolkningar. Skolverket utgår från att den ytterligare översyn som rektorn aviserade vid Skolverkets inspektionsbesök kommer att göras. Skolverket

kan också konstatera att skolan genomfört viss kompetensutveckling inom området för skolans lärare.

Uppgifter i media och i anmälan från RFSL Ungdom

Värdegrundsarbete och likabehandlingsplan

Sedan Skolverkets inspektionsbesök våren 2006 har lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever trätt i kraft.

Enligt lagen ska huvudmannen för verksamheten bl.a. se till att det bedrivs ett mål-inriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Enligt Skolverkets bedömning bedrivs inte något systematiskt främjande och förebyggande arbete på Andreasgymnasiet som knyter an till de olika diskrimineringsgrunderna i lagen. Att skolan enligt alla intervjuade är fri från kränkningar innebär inte att skolan skulle vara befriad från denna uppgift. Detta är något som skolan måste utveckla (se också Skolverkets allmänna råd, SKOLFS 2007:7). Elevernas svar på Skolverkets enkät visar också att det finns ett behov av att skolan arbetar målinriktat med dessa frågor.

Enligt lagen ska huvudmannen också se till att det finns en likabehandlingsplan för verksamheten. Den likabehandlingsplan som skolan tagit fram uppfyller inte lagens krav på en sådan. Som framgår i beskrivningen av planen ovan behandlar den inte de olika diskrimineringsgrunderna och hur skolan ska främja likabehandling och elevers lika rättigheter i förhållande till dessa. Planen innehåller inte heller någon redovisning av vilka åtgärder som skolan ska genomföra under det kommande året och utgår inte från någon redovisning av skolans behov. Vidare saknas rutiner för hur händelser och åtgärder ska dokumenteras. Skolans likabehandlingsplan måste enligt Skolverkets bedömning utvecklas i dessa hänseenden för att uppfylla lagens krav om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever.

Skolverket vill också uppmärksamma huvudmannen på att det sedan den 15 oktober finns krav på att likabehandlingsplanen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller (SFS 2006:1083).

Rektorns förhållningssätt

Rektorn har i flera sammanhang gjort uttalanden om skolans konfessionella inriktning och hur Bibelns syn på olika frågor ska påverka verksamhetens innehåll och utformning. Rektorn har i samband med faktagranskningen av rapporten framhållit att en del av det som behandlas i rapporten inte har med undervisningen i skolan att göra.

2007-11-13

10 (13)

Dnr 52-2007:2663

Yttrandefriheten är fastslagen i grundlag och det är inte Skolverkets uppgift att bedöma om rektorns uttalanden på något sätt står i strid med dessa lagregler eller i något annat avseende skulle kunna stå i strid med gällande författningar. Däremot är det viktigt hur en person uttrycker sig i sin egenskap av rektor för en offentligt finansierad skola när uttalandena står i nära samband med innehållet i och utformningen av skolans verksamhet. Rektorn har det övergripande ansvaret för att en skolas verksamhet inriktas på att nå de nationella målen och en rektors uttalanden ger signaler till personal, elever och föräldrar om hur verksamheten i skolan bör bedrivas. Skolverket har därför att bedöma om en rektors agerande som företrädare för en fristående skola är förenligt med gällande bestämmelser på skolans område. I detta fall handlar det främst om det står i överensstämmelse med den värdegrund som regering och riksdag fastställt för skolan.

Rektorn har i media och till Skolverkets inspektörer gjort uttalanden om sin och Bibelns syn på homosexualitet. Rektorn har därvid framhållit att det är homosexualitet och de homosexuella handlingarna som Bibeln och hon själv anser vara synd, vilket inte ska tolkas som att homosexuella är mindre värda än andra människor. Alla människor är enligt rektorn lika mycket värda och ska behandlas lika. Ordföranden anser att rektorns uttalanden var "onödiga" men har samtidigt uttalat sitt fortsatta förtroende för rektorn.

Den nya diskrimineringslagstiftningen anger en "nolltolerans" när det gäller kränkningar. Det är särskilt viktigt att rektorer och lärare i sitt arbete uppträder och uttrycker sig på ett sätt som är förenligt med värdegrunden för skolan.

Enligt Skolverkets bedömning är det inte förenligt vare sig med värdegrunden för skolan eller med lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever att som företrädare för en skola framhålla att homosexuella handlingar är synd. Detsamma gäller givetvis också i fråga om undervisningen och övriga delar av en skolas verksamhet. Det finns en stor risk att ett sådant uttalande kommer att uppfattas som kränkande av den som har en homosexuell läggning. Det är också allvarligt om rektorn framhåller att det inte finns något som kan kallas homosexuell läggning eftersom lagen anger just sexuell läggning som en av diskrimineringsgrunderna. Redan i definitionen av begreppet sexuell läggning anges bl.a. homosexuell läggning. Om ledningen för en skola gör uttalanden av här aktuellt slag försvårar detta arbetet med att förebygga och motverka diskriminering, ett arbete som en skola är skyldig att bedriva.

Även rektorns uttalanden vid inspektionsbesöket om mannens och kvinnans respektive roller inom äktenskapet är enligt Skolverkets bedömning oförenligt med läroplanens syn på jämställdhet mellan könen och diskrimineringslagstiftningens krav på ett förebyggande och främjande arbete avseende de olika diskrimineringsgrunderna.

Rektorns uttalanden innebär att det inte kan garanteras att skolans arbete med värdegrunden och det målinriktade arbetet enligt lagen om förbud mot diskriminering

och annan kränkande behandling av barn och elever kommer att ske med utgångspunkt i författningarna.

När det gäller synen på livets uppkomst och utveckling så har det i inspektionen framkommit att det är den vetenskapliga teorin om evolutionen som är utgångspunkt för skolans undervisning. Rektorn har också tydligt ställt sig bakom att undervisningen på Andreasgymnasiet ska vara utformad i enlighet med detta.

Det är inte förbjudet för en fristående skola att t.ex. behandla Intelligent Design i sin undervisning, men det får inte ske på ett sätt som gör anspråk på att denna föreställning skulle vara ett vetenskapligt alternativ till teorin om evolutionen. Det är också naturligt att i ämnet religionskunskap behandla olika religioners syn på skapelsen och på en skola med konfessionell inriktning också ge en fördjupad bild av den egna konfessionens tro i detta avseende.

Skolverket vill dock understryka att undervisningen i en fristående skola ska bygga på vetenskaplig grund och att en skola med konfessionell inriktning inte kan göra avsteg från detta. Även om många elever var nya på skolan vid tidpunkten för Skolverkets inspektionsbesök, och därför inte har någon större erfarenhet av skolans undervisning, visar deras svar på Skolverkets enkät att det finns en oklarhet hos eleverna om skillnaderna mellan tro och vetenskap. Skolverket förutsätter att skolan mot denna bakgrund tydliggör dessa skillnader i sin undervisning.

Det individuella programmet

En fristående gymnasieskola har enligt 9 kap. 8 § skollagen rätt att anordna Individuellt program. De elever som finns i denna verksamhet på Andreasgymnasiet har inte behörighet för att gå på ett nationellt eller specialutformat program. Det innebär att eleverna i det eller de av de behörighetsgivande ämnena svenska, engelska och matematik som de inte är godkända i från grundskolan (eller motsvarande) inte kan läsa gymnasiekurser utan måste först läsa enligt grundskolans kursplan. Detta kan inte lösas genom att eleven utöver gymnasiekursen får stödundervisning.

Enligt Skolverkets bedömning bedrivs det Individuella programmet på Andreasgymnasiet inte i enlighet med bestämmelserna vilket måste åtgärdas.

Skolverkets beslut

Skolverkets bedömning ovan visar att Andreasgymnasiet inte uppfyller alla de krav som ställs på en fristående gymnasieskola.

Följande områden inom Andreasgymnasiets verksamhet visar sådana brister att de snarast måste åtgärdas.

- Skolan bedriver inget främjande och förebyggande arbete utifrån de olika diskrimineringsgrunderna (1, 5 och 7 §§ lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever)

- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte lagens krav (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever)
- Rektorn har agerat på ett sätt att det inte kan garanteras att skolans arbete med värdegrunden och det målinriktade arbetet enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever sker med utgångspunkt i författningarna. (9 kap. 8 § p.1 skollagen samt 1 och 5 §§ lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever)
- Skolans kvalitetsredovisning har inte utarbetats under medverkan av elever (4 och 5 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.)
- Det individuella programmet bedrivs inte i enlighet med bestämmelserna (9 kap. 2 § skollagen)

Skolverket bedömer att följande områden är i behov av förbättringsinsatser.

- Skolans kvalitetsredovisning bör utvecklas så att den i större utsträckning behandlar verksamheten utifrån nationella mål och tydligare redovisar i vilken utsträckning de nationella målen har förverkligats utifrån redovisade resultat.

Senast den 30 november ska Föreningen Andreasgymnasiet redovisa till Skolverket, samordningsenheten vilka åtgärder som vidtagits mot de brister som påtalats.

På Skolverkets vägnar

Marie-Hélène Ahnborg
Avdelningschef

Claes-Göran Aggebo
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också verksjuristen Frank Nordberg och undervisningsrådet Per-Olof Artberg deltagit.

Skolverket

Beslut

2007-11-13

13 (13)

Dnr 52-2007:2663

Kopia till

Stockholms kommun

RFSL Ungdom

HomO

Övriga enligt fastställd sändlista